

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

MEMÒRIA TECNICA DE L'ACTUACIÓ –

MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT TURÍSTICA AL MUSEU. IMPLEMENTACIÓ DEL PROJECTE DE CREACIÓ, DESENVOLUPAMENT I PRODUCCIÓ D'AUDIOGUIES PER AL MUSEU DE LA NOGUERA.

1.- SITUACIÓ - ANTECEDENTS URBANÍSTICS I PATRIMONIALS

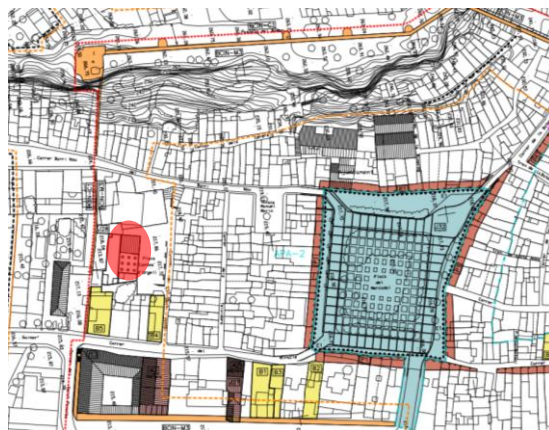
L'edifici del Museu es troba situat al terme municipal de Balaguer, a uns 100 m de la Plaça Mercadal i a 25 km de la ciutat de Lleida, en ple centre històric de la població de Balaguer.

El Museu Comarcal de la Noguera neix del conveni signat entre el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Balaguer el dia 31 de gener de 1983, el qual fixava la transformació de l'antic museu Municipal de Balaguer, situat primerament al Castell Formós i després a la segona planta de l'edifici de l'ajuntament en el museu comarcal.

El Museu Comarcal de la Noguera es va inaugurar el 25 de Maig de 1995. L'edifici de nova planta va ser encarregat als arquitectes Humbert Costas i Manel Gómez, els quals van saber captar les necessitats i van adaptar l'edificació a la normativa vigent de la ciutat. El mateix any, el Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya iniciava els tràmits per a la declaració del BCIN del Pla d'Almatà.

L'edifici té una superfície aproximada de 1500 m² la façana principal està orientada a Nord els quals es reparteixen en 3 plantes comunicades entre si per dos grups d'escaleres, un com a sortida d'emergència i l'altra com a distribuïdor principal. Atès la poca amplada del carrer Sant Josep i l'altura del edifici, es va acordar enretirar la construcció i crear una espai lliure al davant, l'orientació de la façana principal es Nord.

El casc antic de la ciutat va ser incoat com BCIN en la categoria del conjunt historicoartístic. Tanmateix està dins de l'entorn de protecció del BCIN-M3 "Murallès", i annexat a dues edificacions catalogades com a Bé Cultural d'Interès Local. Nivell 2 com es la "Casa del carrer Miracle, 5- BCIL-B4 i "Casa del carrer Miracle, 4"-BCIL-B5

Situació Museu i Protecció del Patrimoni

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

2.- DESCRIPCIÓ GENERAL

El projecte ha dissenyat, desenvolupat i produït una audioguia que acompanya el visitant del Museu de la Noguera per l'exposició permanent '*Hisn Balagî-Balaguer. De la Madîna a la ciutat*'. La visita al Museu és una introducció a la ciutat que permet la millor comprensió de la seva estructura urbanística i dels seus monuments i constitueix un punt de partida ideal en els recorreguts turístics urbans.

L'audioguia s'ha produït en 4 idiomes (català, castellà, anglès i francès) per atendre les necessitats tant del públic local com dels turistes que visiten la ciutat fluidament.

El guió subratlla el paper de Balagî-Balaguer primer en època andalusina i després en època comtal, bo i potenciant el discurs actual del Museu.

Pel que fa a l'estil, la visita combina la màxima amenitat amb el rigor històric, de manera que la visita al Museu de la Noguera es converteix en una experiència lúdica i d'aprenentatge alhora.

Les audioguies s'han instal·lat en els ipads que s'ofereixen als turistes que visiten el Museu de la Noguera

3.- METODOLOGIA UTILITZADA

A partir de la lectura de la bibliografia publicada pel Museu i l'Ajuntament de Balaguer, com també de les converses amb el personal del Museu, s'han consultat les fonts generalistes i les específiques necessàries per elaborar un guió rigorós, interessant, entretingut i suggeridor.

Les narracions incorporen intervencions de personatges que, coma mediadors emocionals, faciliten la comprensió de l'evolució de la ciutat i fan més amè el recorregut.

Les narracions s'ancoren en els objectes exposats, de manera que es posa en valor, d'una banda, la procedència local de les peces i, de l'altra, la tasca d'arqueòlegs i conservadors.

Finalment, la locució s'embolcalla amb una ambientació sonora que evoca els diversos moments històrics i acompanya els estats d'ànim dels personatges protagonistes

4.- DESCRIPCIÓ DELS CONTINGUTS

L'audioguia reproduïx el recorregut d'una visita guiada per les sales permanents del Museu de la Noguera. Les locucions ens guien a través de les tres sales que fan un repàs a la història medieval de Catalunya des de les restes de Balaguer. Una visió diferent i amb una òptica canviada de la de la historiografia tradicional: Qui va matar a Guifré el Pilós? Que hi feia a Balaguer el darrer Califa de Còrdova? Es cert que al Segre t'hi banyes en or? On s'amagaven els darrers jueus?

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

SALA 1: AL-ÀNDALUS I EL COMTAT D'URGELL

Presentació de la història de la edat Mitjana a les nostres terres: El naixement de l'Islam a Pròxim Orient al segle VII i la seva expansió conqueridora per tot el món conegut. La configuració d'un nou estat a la Península Ibèrica i el mosaic de les diferents ètnies que el poblaren: àrabs i berbers, muladí, mossàrabs i jueus. La coexistència de cultures. La formació política d'al-Àndalus i els comtats catalans. La conquesta cristiana del segle XII. El comtat d'Urgell.

Punts de locució:

1. Mapa al-Idrisi : *Canviem el punt de vista i trenquem tòpics; la gran potència del segle VIII imés enllà.*
2. Vitrina del jaciment del Bovalar: *Abans dels àrabs (però no només). La riquesa de les terres de Ponent*
3. Vitrina al-Àndalus: *El que van portar els àrabs*
4. Tres llibres: *Les tres religions del Llibre. Temps de tolerància*
5. Mapa de la Marca Superior: *La frontera entre musulmans i cristians*
6. Vitriues Ceràmica: *Esplendor de la taifa vs. conquesta cristiana*
7. Vitriues Comtat d'Urgell: *L'època comtal*

SALA 2: MADÏNA BALAGÏ

Les ciutats en època andalusina des de les restes de Balaguer. Com era una ciutat dels segles X i XI? La fundació al segle VIII. La consolidació com a "*madinat*" (ciutat en àrab). Les infraestructures necessàries per a la vida quotidiana: mesquites, mercats, alcàsser, banys, cementiris. L'estudi dels cementiris: dades que en podem extreure. L'explotació aurífera del riu Segre. Les cases: estructura interna, espais, les famílies, els costums, la dieta. L'arqueologia com a ciència al servei de la història

Punts de locució:

8. Vitrina La *madïna*: *Després del campament; descripció de la ciutat*
9. Vitrina cementiris: *L'enterrament musulmà*
10. Maqueta central: *Com eren les cases andalusines del Pla d'Almatà*
11. Vitriues Segre: *L'aigua i l'or*
12. Vitrina gran Ceràmica: *La terrissa com a font d'informació*
13. Forn: *Funcionament. El barri dels terrissers; i encara falta molt per excavar!*

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

SALA 3: HISN BALAGÍ

El castell de Balaguer. La fundació en època andalusina i la seva vinculació amb la llegenda de Guifré el Pilós. La construcció del palau de la suda al seu interior a mitjan segle XI. La presència a Balaguer del darrer califa de Còrdova. La conquesta del castell. La residència dels comtes d'Urgell. Les reformes amb artesans moriscos. La fi del comtat d'Urgell i la destrucció del castell.

Punts de locució sales 3 i 4:

14. Passarel·la i text Ibn Hayyan: *La mort de Guifré el Pilós i la fortificació*
15. Vitrina Harpia i altres restes de decoració: *Construcció de l'alcàsser i descripció*
16. Vitrina Fris epigràfic: *"M'he sotmès completament a Déu"*
17. Creu de terme del Pont de Sant Miquel: *Identificació de les figures. La conquesta cristiana i la fi de la tolerància*
18. Arcs: *D'alcàsser a residència comtal*
19. Vitrina Residència comtal: *Descripció de peces destacades*
20. Racó Canal: *Els projectils com a símbol de la destrucció del castell. Les rajoles com a símbol de la pervivència de les aportacions andalusines. La suma ens enriqueix*

5.- TREBALLS REALITZATS PER A LA PRODUCCIÓ DE LES AUDIOGUIES

- Documentació i redacció d'un guió en català de 4.500 paraules (equivalent a 35 minuts de locució i a un recorregut *in situ* de 60 minuts)
- Traducció al castellà, francès i anglès per part de traductors professionals nadius i correcció de totes les traduccions
- Locució en 4 idiomes (dues veus per idioma seleccionades per Trama Media) per part d'actors professionals nadius
- Ambientació musical i mescla
- Selecció d'imatges per acompanyar els àudios un cop incorporats a la plataforma Visitmuseum
- Dret d'ús *online* segons contracte

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

6.- GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROJECTE

Les audioguies ja estan en ple funcionament; cal indicar que durant l'any passat van passar pel Museu Comarcal de la Noguera un total de 25.000 persones d'acord a les dades facilitades pel propi Museu.

7.- RESULTATS OBTINGUTS

El turista que visita avui el Museu de la Noguera disposa d'una visita guiada, amena i en quatre idiomes que li serveix per entendre la configuració urbanística i els monuments de la ciutat que visitarà després, a partir de les cultures que van intervenir en la seva configuració: primerament els musulmans dels segles VII-XII, després els cristians i els jueus del segle XII-XV.

La visita al Museu i a l'oficina de turisme constitueix la porta d'entrada a la ciutat que permet doncs una visita comprensible que es veurà després complementada per tota la senyalització turística que s'ha implementat també en aquest projecte.

La publicitat dels ajuts es fa a través de la incorporació del logotip del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya.

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

PRESENTACIÓ A LA PREMSA DE LES AUDIOGUIES

